

Nokian luonto ry.
c/o Timo Lepistö, puheenjohtaja
Aaroninkatu 14
37130 Nokia
puh. +358 44 505 5999
nokianluonto@gmail.com

6.3.2019

MIELIPIIDE

NOKIAN KAUPUNKI

**Harjukatu 23
37100 Nokia**

Mielipide vireillä olevaan kaavaan: 4. kaupunginosa, korttelin 22 tontin 1 käyttötarkoituksen muutos ja rakennusoikeuden nosto osoitteessa Tanhuankatu 2, Nansotalo.

Lausumme vireillä olevasta kaavasta seuraavaa:

Olemme tyytyväisinä panneet merkille, että käsitteillä olevaan asemakaavaehdotukseen on tehty parannuksia, joita olemme esittäneet mielipiteessämme 13.11.2017. Mielestämme asemakaavaehdotusta on edelleen tarpeen korjata ja täydentää niin, että se vastaa maankäyttö- ja rakennuslain 9 § edellytyksiä hyvästä kaavoituksesta ja luonnonsuojelulain edellytyksiä Euroopan Unionin luontodirektiivin noudattamisesta.

1. Ylimalkainen luontoselvitys

Vireillä olevaa kaavaa varten on tehty luontoselvitys, joka on ylimalkainen ja osoittaa puutteellista luonnontuntemusta. Uhanalaisen purotaimenen ja alueella elävien lepakkolajien esiintymistä ei ole selvitetty. Kaupungin kaavoittaja toistuvasti laiminlyö MRL:n 9 §:n tarkoittamien luontoon kohdistuvien vaikutusten arviointeja. Lain mukaan kaavojen tulee perustua riittäviin eikä ylimalkaisiin tai puutteellisiin luontoselvityksiin.

Asemakaava-alueesta tehdyn luontoselvityksen ylimalkaisuus ja puutteet mitätöivät alueen luonnonarvoja, mikä näkyy käsitteillä olevan asemakaavaehdotuksen sisällössä. Kun luontokartoittaja ei ole huomannut tai katsonut tarpeelliseksi selvittää selkeitä vaikutusten arviointitarpeita, voidaan katsoa, että kaavoittaja on tullut harhaanjohdetuksi.

Olemme huomanneet puutteita aiemmissakin ”Luontoselvitys M. Rannan” laatimissa luontoselvityksissä. Esimerkkinä mainitsemme, että kaavaselostuksen kuvan 3. kuvatekstissä väitetään, että siinä ovat taulakääpä ja koivunkynsikääpä. Tämä osoittaa ammattitaidon puutetta, sillä koivunkynsikääpää esiintyminen rajoittuu Suomessa Venäjän rajan läheisyyteen eikä sitä esiinny Pirkanmaalla. Kuvassa on taulakäävän ohella kuollutta pörrökääpää, minkä voi päätellä valokuvastakin.

Kaavaa varten tehtävien selvitysten tulee perustua asiantunteviin havaintoihin, maankäyttöä koskevien säännösten tuntemukseen ja todenmukaisiin johtopäätöksiin rakentamisen vaikutuksista.

Kohdassa Alueen eläimistö luontoselvityksessä todetaan, että alueella havaittiin metsäjänis. Todennäköisesti kyseessä on rusakko, joita on runsaasti kaikkialla Nokialla. Metsäjänis puolestaan on silmälläpidettävä (NT) ja luontodirektiivin liitteen V tarkoittama laji. Nokialla lajin kanta on taantunut huolestuttavasti.

Luontoselvityksen luvussa Johtopäätökset ja suositukset todetaan, että alueelta ei löytynyt luonnonsuojelulain tai EU:n luontodirektiivin mukaisia lajeja tai elinympäristöjä, jotka tulisi erityisesti huomioida maankäytön suunnittelussa.

Vastaamme tähän, että edellä kerrottuja luontoarvoja ei voinut löytyä, kun selvityksen laatija suosittelee niiden selvittämättä jättämistä.

2. Laajanojan puron suojelu ja purotaimen

Kaava-alueen länsipuolella virtaa Laajanoja, jonka vesissä elää harvinainen ja uhanalainen purotaimen. Laji vaatii elinympäristöltään puhdasta ja happirikasta vettä, sekä puron päälle puuston varjoa. Luontoselvityksessä purotaimen ohitetaan maininnalla ja todetaan, että lajin esiintymistä ei ole tarpeen selvittää.

Laajanojan ekologian säilyminen täytyy huomioida kaavassa riittävän levyisinä suoja-alueina, jotka ovat koko puron matkalla riittävän leveitä. Puroa tulee seurailemaan ulkoilureitti, mikä tarkoittaa mm. lisääntyvä koirien ulkoiluttamista alueella. Tämä tulee vääjäämättä vaikuttamaan puron veden laatuun ja tätä kautta purotaimen elinolosuhteisiin. Esitämme, että alueelle perustetaan erillinen koirien ulkoilualue.

Asemakaavamääräyksellä VL/ s-3 on tarkoitus turvata purotaimen säilyminen Laajanojassa. Purovarren tulee säilyä puustoisena ja pensaikkoisena. Veteen ei saa joutua kiintoainesta eikä kemiallisia valumia. Laajanojan suojavyöhykkeen pitäisi olla vähintään 20 metriä, jotta purotaimen elinympäristövaatimukset säilyvät.

Mielestämme tässä on pääosin onnistuttu, mutta kohteella kulkevat virkistysreitit ovat paikoin liian lähellä Laajanojaa. Koillisesta lounaaseen ja pohjoisesta etelään kulkevien reittien risteyksessä etäisyys puroon on vain vajaa 15 metriä. Myös pohjoisosassa on kaksi paikkaa, joissa eteläisemmässä etäisyys puroon on noin 12 metriä ja pohjoisemmassa vain viisi metriä. Pidämme näitä riittämättöminä. Virkistysreittejä on mahdollista siirtää idemmäksi niin, että puron suojavyöhyke on koko matkalla vähintään 20 metriä.

Kaavaselvityksessä todetaan Laajanojan varren kulumisen jo nykyisellä käytöllä. Asutus tulee lisäämään puron varren kulumista. Tämä voidaan ennaltaehkäistä niin, että virkistyskäyttö ohjataan riittävän kauas purosta. Aiemmin rakentamista on osoitettu puron varrelle ilman suojavyöhykkeitä, mutta nykytietämyksen valossa kaupungin tulee toimia vastuullisesti.

Olemme jo 13.11.2017 jätetyssä muistutuksessa kertoneet koirien ulosteiden olevan vakava rakennetun ympäristön luontoon kohdistuva riski. Esimerkiksi runsaassa virkistyskäytössä olevalla Ruutanan luonnonsuojelualueella ja muilla vastaavilla alueilla koirien ulkoilutus ja samalla ulosteiden määrä lisääntyy. Ruutanan pähkinäpensaslehdon vaateliäs lehtokasvillisuus loittonee vuosi vuodelta polulta kauemmas. Samalla lisääntyvät typen suosijalajit, mikä on seurausta koirien ulosteista.

Koirien virtsa joutuu luontoon, vaikka kiinteä uloste kerättäisiin pois. Laajanojan vedelle väkevästi

typpettävä virtsa on MRL:n tarkoittamaa kemiallista päästöä. Veteen valuessaan se huonontaa puron veden laatua ja aiheuttaa riskiä purotaimenen elinympäristölle ja lajin säilymiselle.

Kaavoittajan on ennakoitava lisääntyvän asutuksen ja koirien määrä. us lisää koirien määrää ja kaavoittajan on tämä ennakoitava. Parasta olisi, että asemakaava-alueen keski- tai itäosaan rakennettaisiin koirapuisto. Näin Laajanojan kohdistuva typpikuorma pienenis.

Vaadimme, että Laajanojan varteen jätetään vähintään 20 metrin levyinen suojavyöhyke ja kevyen liikenteen väylä sijoitetaan suojavyöhykkeen itäpuolelle.

3. Liito-orava ja Laajanojan lepakot

Mira Ranta on selvittänyt liito-oravan esiintymistä 7.3.2018 yhdellä maastokäynnillä eikä havainnut liito-oravaa. Alue on siitä huolimatta potentiaalista liito-oravan elinympäristöä ja ekologisia käytäviä on välttämätöntä säilyttää myös keskustan läheisyydessä. Onko yksi maastokäynti riittävä aika selvittämään liito-oravan esiintymistä alueella? Alue on potentiaalista liito-oravan elinympäristöä ja yhtenäisiä ekologisia käytäviä on välttämätöntä säilyttää myös keskustan läheisyydessä.

Laajanojan vanha metsä ja puroympäristö on potentiaalista pohjanlepakon, vesisiipan ja muidenkin lepakoiden elinympäristöä. Luontoselvityksessä tätä vain arvailaan ja pidämme tätä selvityksen puutteena. Lähiasukkailla on kuitenkin vuosittaisia havaintoja alueella elävistä lepakoista. Nämä lajit ovat EU:n luontodirektiivin liitteen IV a tarkoittamia lepakolajeja. Luontoselvityksessä niistä on vain ylimalkainen arvailu ja toteamus, että lepakoiden esiintymistä ei ole tarpeen selvittää. Edellä mainitussa direktiivissä mainittujen eliölaajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty automaattisesti, ilman erillistä suojelupäätöstä.

Jotta asemakaavan laatiminen vastaisi MRL: 9 §:n edellytyksiä, Laajanojan lepakoiden ja niiden elinympäristön sekä ruokailu- ja levähdyspaikkojen laajuus tulee selvittää ennen asemakaavaehdotuksen hyväksymistä. Selvityksen jälkeen asemakaavaehdotukseen tulee tehdä selvityksen tuloksia vastaavat muutokset niin, että lepakoiden elinympäristö ja suojelun suotuisa taso säilyvät.

4. Lopuksi

- Vaadimme asemakaavaehdotuksen palauttamista suunnitteluun ja lepakoiden esiintymisen ja elinympäristön selvittämistä. Asutuksen lisääntymisen vaikutukset purotaimeneen tulee myös selvittää ja arvioida.

Asemakaavaehdotusta tulee muokata kyseisten selvitysten ja suositusten mukaisesti.

Meillä asukkailla on oikeus odottaa kunnan maankäyttöä koskevilta suunnitelmilta ja päätöksiltä lainmukaisuutta ja vastuullisuutta.

Nokialla 6.3.2019

Timo Lepistö
Puheenjohtaja
Nokian luonto ry.

Kaija Helle
Sihteeri
Nokian luonto ry.